

Sygn. akt V CSK 162/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku H. J.
przy uczestnictwie E. M., K. W.-B., G. W., małoletniego J. M. reprezentowanego
przez kuratora kolizyjnego J. K.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 października 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
małoletniego J. M. reprezentowanego przez kuratora kolizyjnego J. K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 11 kwietnia 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i przyznaje adwokat A. E. od Skarbu Państwa - Sądu
Okręgowego w B. kwotę 1800 (tysiąc osiemset) zł, powiększoną
o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu uczestnikowi
J. M. w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący oparł swój wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na pierwszej i ostatniej z wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć zarazem charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Jednocześnie, chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku; zatem, aby istotne zagadnienie prawne mogłoby stanowić przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinno występować w rozpoznawanej sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. II UK 271/11, nie publ.).

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego dotyczy przesłanek, jakie winien brać pod uwagę sąd *meriti* dokonujący zniesienia współwłasności i orzekający o przyznaniu wydzielonych części poszczególnym współwłaścicielom na wyłączną własność. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli tylko rzecz nadaje się do podziału z zachowaniem wymagań art. 211 k.c., a współwłaściciele nie wyrażają w toku postępowania uzgodnionego wniosku o przyznanie rzeczy na wyłączną własność jednemu z nich, sąd musi dokonać podziału rzeczy, nie może zaś uwzględnić wniosku jednego ze współwłaścicieli o przyznanie jemu rzeczy wspólnej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 2 kwietnia 2014 r., IV CSK 431/13, nie publ.). Wobec kategorycznie ujętego obowiązku sądu, zgodnie z powyższą wykładnią, zbędnym staje się wyjaśnianie przesłanek odnośnie do wskazanego sposobu zniesienia współwłasności.

O spełnieniu przesłanki oczywistej zasadności skargi można mówić jedynie wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Oczywiste naruszenie powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2012 r., III SK 11/12, nie publ.).

Zdaniem skarżącego, w oczywista zasadność skargi kasacyjnej przejawia się w braku zwolnienia małoletniego uczestnika postępowania z ponoszenia kosztów procesu na podstawie art. 102 k.p.c. W związku z tym należy wskazać, że art. 102 k.p.c. ma charakter regulacji wyjątkowej, niepodlegającej wykładni rozszerzającej. Uregulowane w nim zwolnienie z ponoszenia kosztów procesu ma charakter dyskrejonalny, a ewentualna kontrola rozstrzygnięcia w tym zakresie może jedynie dotyczyć tego, czy decyzja podjęta przez sąd nie jest sprzeczna z podstawowymi zasadami logiki i doświadczenia życiowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r., III CZ 75/12, nie publ.). Sąd Najwyższy nie dopatrywał się takich naruszeń w niniejszej sprawie.

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, że wskazane przez skarżącego przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zostały spełnione i orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).